
Beslutsunderlag

Utfärdat: 2023-08-23

Diarienummer: 0168/23

Handläggare: Kurt Lindman

Telefon: 0705-628815

E-post: kurt.lindman@renova.se

Renovas AB:s analys av risker och nominering av åtgärder till arbetet med stadens klimatanpassningsplan

Förslag till beslut

I styrelsen för Renova AB:

1. Bolagets förslag avseende åtgärdsbehov till det fortsatta arbetet med stadens klimatanpassningsplan godkänns.
2. Beslutspunkten justeras omedelbart.

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget för 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en klimatanpassningsplan för staden. En genomgång av klimatanpassningsarbetet behöver omfatta samtliga av stadens verksamheter inklusive staden som fastighetsägare. Förvaltningar och bolag behöver ta ett brett grepp i frågan och bedöma hur väl rustade de står för ett förändrat klimat utifrån de utmaningar det innebär för just deras verksamhet. Ytterst är anpassningsförmågan en kvalitetssäkring av verksamhetens uppdrag.

För att säkra framdrift i arbetet med planen beslutade kommunfullmäktige om ett uppdrag till stadens nämnder och styrelser att analysera klimateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till planen. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal 3, 2023.

Sammanfattning

Verksamheternas åtgärdsbedömningar ska ses som förslag till åtgärder som sammantaget utgör ett underlag för kommande steg att prioritera åtgärder till en klimatanpassningsplan för staden.

Renova AB har valt att nominera tre åtgärder av större omfattning och som ligger utanför bolagets rådighet.

Det första förslaget är att anlägga ett högvattenskydd för Holmen. Syftet bör vara att kajkanten för att västliga stormar inte ska leda till översvämning som försvårar eller förhindrar tillgängligheten till huvudkontoret och p-yltor.

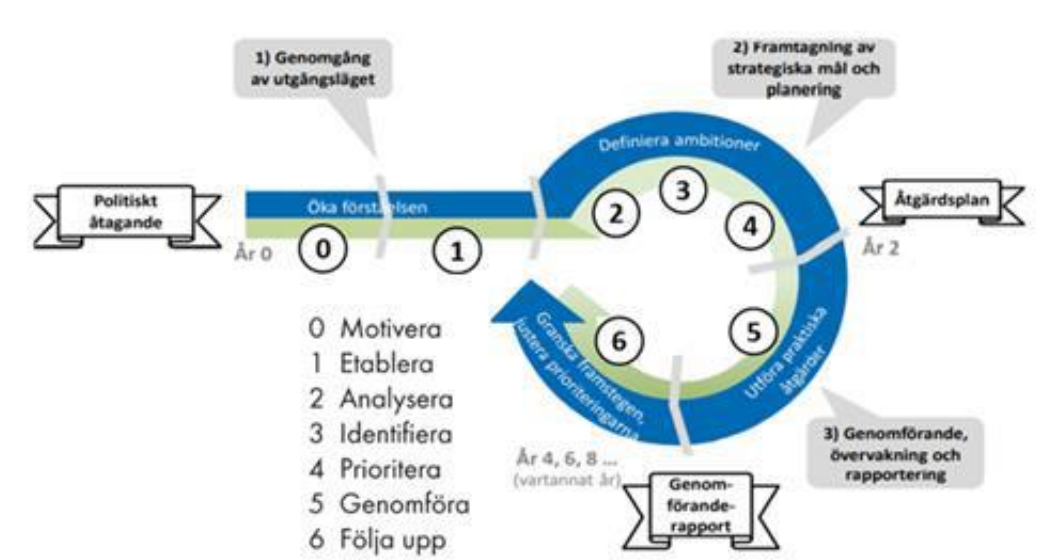
Den andra åtgärden är att staden borde etablera ett varningssystem för översvämningar. I dag mäts älvens nivå fortlöpande i älven vid fyra platser; Torshamnen, Eriksberg, Tingstad och vid Lärjeholm.

En tredje åtgärd är att etablera ett älvkantsskydd för Rödingen. Även här bör arbetet samordnas bland flera fastighetsägare.

Beskrivning av ärendet

Gemensam och cyklisk process för stadens klimatanpassningsplan

I kommunfullmäktiges budget för 2022 fick kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en klimatanpassningsplan för staden. En genomgång av nuläget pekade på behov av ett övergripande och gemensamt anpassningsarbete. Staden saknade en heltäckande bild av åtgärdsbehovet ute i verksamheterna och därmed för staden som helhet. En snabb kunskapsutveckling inom området innebär också att det finns en reell risk att ”fel” och att dåligt koordinerade åtgärder tas fram och kan leda till ”missanpassningar”. Det klimatanpassningsarbete som redan pågår behöver fångas in och knyts till en samlad process för staden.

Figur. Illustration som beskriver anpassningsarbetets cykliska process.

Utgångspunkten är därför en cyklisk process som gör det möjligt att löpande integrera ny kunskap, identifiera behov och hantera osäkerheter och förändrade förhållanden (se figur ovan). Processen innebär ett stegvist arbete med att analysera riskerna, identifiera åtgärdsbehov, ta fram och besluta om prioriterade åtgärder, genomföra åtgärderna, samt följa upp och vid behov justera processen inför nästa planeringscykel.

Klimatanpassningsplanen blir i denna process att likställa med en åtgärdsplan innehållande de insatser som kommunen behöver prioritera, besluta om och genomföra i ett successivt anpassningsarbete. Planen blir återkommande och kan justeras och utökas över tid i takt med att beslutade åtgärder genomförs och arbetet följs upp.

För att bedöma vilka insatser som behövs och var dessa gör mest nytta för helheten, behöver arbetet ske växelvis; ett analys- och bedömningsarbete ute i verksamheterna och en central samordning och prioritering av åtgärderna under ledning av kommunstyrelsen.

Uppdrag till nämnder och styrelser i framttagande av planen

Klimatanpassningsarbetet behöver omfatta samtliga av stadens verksamheter inklusive staden som fastighetsägare. Förvaltningar och bolag behöver ta ett brett grepp i frågan och bedöma hur väl rustade de står för ett förändrat klimat utifrån de utmaningar det innebär för just deras verksamhet. Ytterst är anpassningsförmågan en kvalitetssäkring av verksamhetens uppdrag.

För att säkra framdrift i arbetet med planen beslutade kommunfullmäktige om ett uppdrag till stadens nämnder och styrelser att analysera climateffekternas påverkan och konsekvenser för sin verksamhet, samt identifiera och nominera åtgärdsbehov till planen. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast kvartal 3, 2023.

Verksamheternas åtgärdsbedömningar ska ses som förslag till åtgärder som sammantaget utgör ett underlag för kommande steg att prioritera åtgärder till planen. Under ledning av kommunstyrelsen kommer ett sammanhållet arbete med åtgärderna genomföras under hösten 2023 för att få fram de åtgärder som är gemensamma och prioriterade för staden som helhet.

Uppdraget till nämnder och styrelser ska ses som startskott för ett aktivt och långsiktigt anpassningsarbete, ett arbete som behöver bedrivas verksamhetsnära och cykliskt och som succesivt byggs upp i och med framtagandet av planen och kommande planer. Klimatanpassningsplanen kommer att återrapporteras till kommunfullmäktige senast kvartal 2, 2024.

Så har Renova arbetat med uppdraget

Dialog har förts med verksamheter, fastighetschef, säkerhetschef och vd och tjänstemän i staden. Dels har frågan om vilka klimatrisker som är relevanta analyserats dels vad vi har för beredskap att möta dessa. De klimatrisker som valts ut och studerats är översvämning på grund av havsnivåhöjning, skyfall och värmebölja. Till grund för arbetet med skyfall ligger den risk och sårbarhetsanalys (RSA) som gjorts i januari 2023.

I arbetet framkom att Renova dels redan har gjort flera åtgärder som förbättrat vår förmåga att hantera klimatutmaningar. Det framkom också att Renova kan vidta ytterligare åtgärder för att förbättra beredskapen utöver de nominerade åtgärderna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Det underlag med förslag Renova bidrar med till stadens klimatanpassningsplan är inte bindande. Staden kan dock välja att gå vidare med förslagen. Skulle staden gå vidare kommer Renova inte påverkas mer än andra fastighetsägare med älvnära lägen i staden. För staden kan ett bra förebyggande arbete minska riskerna för samhällsstörningar. Erfarenheter från översvämningar i Köpenhamn visar att proaktiva åtgärder är lönsamma över tid. För i synnerhet fastighetsägare, och de som verkar, nära vattendrag är ett starkt passivt skydd av stor ekonomisk betydelse.

Då Renova har fyra anläggningar i älvnära lägen så bör vi vara en aktiv intressent i det fortsatta arbetet. Det är i dag oklart hur länge huvudkontoret ska finnas kvar på Holmen. De insatser Renova behöver vidta fram till 2030 bedöms som små.

Bedömning ur ekologisk dimension

En snabb kunskapsuppgygnad har skett de senaste femton åren inom området samtidigt som det har blivit uppenbart att klimatet ändras i en historiskt snabb takt. Det visar på en styrka i stadens styrning att frågan nu ges en hög prioritet och att hela organisationen ska med i arbetet. Åtgärderna kommer innebära relativt stora investeringar kommande decennier. Att havet stiger och skyfallen blir häftigare kommer kräva fler typer av åtgärder som höjda kajer, skyfallsleder och skyfallsytor. Frekvensen och längden på värmeböljorna ökar vilket kräver att fastighetsägare behöver se över sina fastigheter.

Storstadskommuner behöver än bättre ta hjälp av de svala öar som de gröna ytorna och trädens avkylande förmåga kan ge. Tar vi inte hand om staden kan det leda till att samhället påverkas negativt och att arbetskraft och investerare väljer bort Göteborg. Fokuset på att minska klimatpåverkan enligt staden miljö- och klimatprogram kvarstår och borde tas på ett än större allvar. På sikt är det ett globalt minskade utsläpp av växthusgaser som skyddar samhällen bäst.

Bedömning ur social dimension

Att ta fram klimatanpassningsplanen har i sig ingen påverkan på dimensionen. Minskade klimatrelaterade risker är dock viktiga för stadens attraktionsförmåga på lång sikt. Planen kommer få effekter genom att stadens förvaltningar och bolag på olika sätt kan stärka varandra. Indirekt kommer allmänhetens förtroende bättre bibehållas eller öka om kommunen kan hantera klimatutmaningen utan att samhällsservicen påverkas negativt. På lång sikt kan verksamheter i älvnära lägen komma att behöva samordna sig för att hantera klimatutmaningarna.

Samverkan

I detta fall har ingen partssamverkan/information skett med de fackliga organisationerna.

Bolagets bedömning

Renova bedömer att beredskapen i bolaget, för att hantera klimatrelaterade risker, som relativt god i ett kortare tidsperspektiv. Vid ovädret Hans i augusti kunde produktionen upprätthållas i samtliga delar av organisationen och utan negativ påverkan på miljö och hälsa. De risker Renova utrett som mest prioriterade är översvämning på grund av havsnivåhöjning, skyfall och värmebölja. Av dessa risker bedöms havsnivåhöjning vara den allvarligaste. Det finns flera andra klimatrisker men de har inte bedömts som prioriterade i det här uppdraget.

På längre sikt finns risker med de älvnära lägena som Holmen, Rödingen, Skräppekärr och Marieholm. På Rödingen hanteras farligt avfall och på Holmen finns ca 200 renhållningsfordon uppställda. Renova ska därför ta fram en plan för utlokalisering av fordon vid risk för översvämning. Mer om vad som kan göras på bolaget finns i den bilagda rapporten. Utflyttningen av verkstäderna till Bönekulla är positiv då det reducerar riskerna.

Renova har nominerat tre åtgärder som ligger utanför bolagets rådighet. Det kommer på längre sikt finnas ett behov av ett älvkantskydd för Holmenområdet. Det är en omfattande

åtgärd som berör många verksamheter på Holmen och är inget Renova kan genomföra i egen regi. En andra åtgärd är att etablera ett varningssystem enligt ett tidigare förslag i det tematiska tillägget till översiktsplanen om klimatanpassning. En tredje åtgärd som nomineras är ett älvkantskydd för Rödingen.

Beslut av principiell beskaffenhet

Utredningens resultat är inte av sådan principiell beskaffenhet att den ska hemställas till Göteborgs Stads Kommunfullmäktige för ställningstagande.

Anders Åström
VD
Renova AB

Bilagor

1. Renovas analys av risker och nominering av åtgärder till arbetet med stadens klimatanpassningsplan